Region Halland

Hallands Skogsallmänning

Årsredovisning 2022

Hallands Skogsallmänning
En del av Region Halland

Året i bilder

I slutet av april var Halland och Plönninge test för Naturvårdsverkets nya utbildning för personer som arbetar med frågor om Allemansrätten. Utbildningen genomfördes i samarbete med Naturvårdsverket, Region Halland, Hallands skogsallmänning och länsstyrelsen. Försöket slog så väl ut så att nu används modellen på utbildningar i hela Sverige!

Blankans dalgång i Mästocka skog är en av Hallands stora naturupplevelser. Det är bara det att ingen vet om att den här pärlan existerar!

Munkagårdsgymnasiets skogsbruksutbildning ger eko i Skogssverige! Som ett projekt fick avslutningseleverna göra i ordning det lilla markskiftet Höråsen i Tvååker. Eleverna fick göra allt som sker vid vanlig skogsvård, ansöka, prata med grannarna, märka vilka träd som skulle fällas och sedan fälla dem. Dessutom fick man anlägga en promenadstig upp på åsen. I framtiden ska här anläggas ett lite mindre arboretum för undervisning men också som sevärdhet

Skogsegendomsdelegationen avslutar alltid vårsammanträdena med en exkursionsdag. Som vanligt alltid solskensväder och intressant kunskapsinhämtning om den halländska skogen. I år gick studieresan till Värökomplexet. Där fick delegationen se på den nyöppnade fabriken för korslimmat trä – som ersätter betong och man fick dessutom information från Södra Innovation om alla nya och klimatsmarta material som kan utvinnas från träråvara. Delegationen hann dessutom med att besöka Munkagårdsgymnasiet för att få information om den positiva utvecklingen på skolan.

Lia skog är ett strategiskt område för utveckling av besöksnäring i skog. Naturskönt och ostört och ändå ligger det bara några kilometer från Sveriges största destination – Ullared. Under sommaren pågick förprojektering för att se om det går att anlägga MTB-banor i området.

Hallands landskapsblomma ginsten växer i stora bestånd utmed vägkanterna i Skogaby och Mästocka. Busken är en påminnelse om att här var det en gång ljunghed och ingen skog.

Hallands skogsallmänning är så kallad dubbelcertifierade enligt SFC och PEFC. Det innebär att skogsbruket ska ske miljövänligt och ansvarsfullt. Med regelbundna intervall genomförs det externa revisioner för att se att skogsbruket verkligen följt de regler som är uppställda. Det Norske Veritas utförde årets revision. Slutsatsen av revisionen var att skogsbruket bedrivs väldigt väl enligt certifieringen.

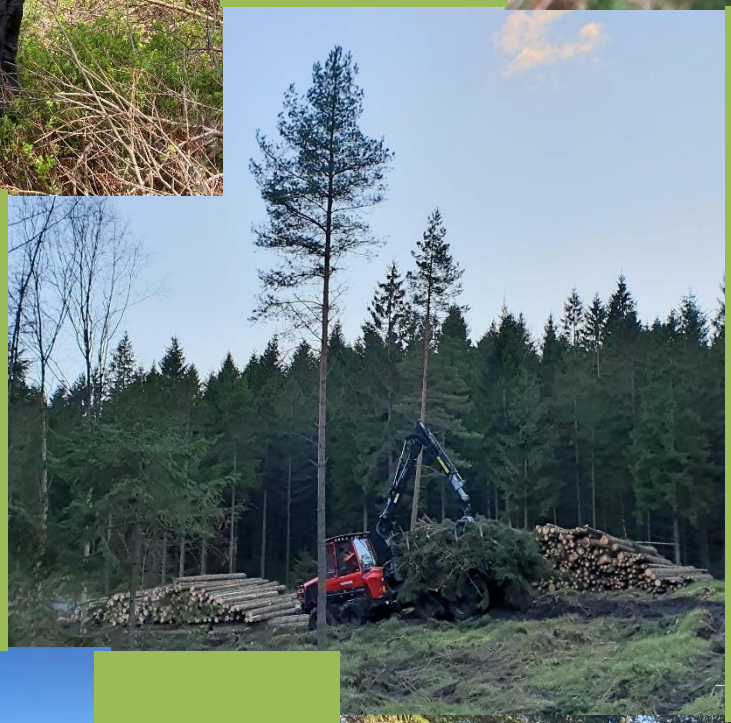

I år tog vi bruk en temporär skolskog vid sidan av Plönningeskogen. Eleverna på Munkagårdsgymnasiet har under hösten arbetat i Lia skog. .

Allgustorpsprojektet fortsätter. Utstakning pågår för en framtida vandingsled pågår

Halland som föregångare. Skogskollot för tjejer väckte stort intresse för skog både hos deltagarna men fick också stor medial uppmärksamhet både lokalt och i riksmedia.

Vi avslutar årets bilder med en bild från en närmast mystisk och helt bortglömd plats. På 1920-talet anlades en minnesplats för Landstinget och Hallands skogsallmänning i Skogaby. Här var tanken att det skulle resas stenar för att högtidlighålla bemärkta män, givetvis bara män enligt den tidens tradition. Två stenar hann bli resta innan det här bautastensresandet blev omodernt. En sten är rest till donatorn Apelstams minne (det är han som skänkte det mesta av kapitalet för att skogsallmänningen skulle bildas) men det är rest ytterligare en sten på platsen. Men över vem? Idag går den inhuggna texten inte att läsa! Livinsatsen är förgänglig även om den är huggen i sten.

Förvaltningsberättelse 2022

Styrelsen för Hallands skogsallmänning (org.nr. 849200-0909) vill härmed avge berättelse över verksamheten under perioden 20220101—20221231, vilket är det 106:e verksamhetsåret för Hallands skogsallmänning.

Bakgrund

Landstinget beslutade 1915 att bilda en så kallad länsskogallmänning. Beslutet kom till efter att ett flertal motioner till Landstinget hade föreslagit att avsättningar skulle göras för ett bildande. Beslutet underlättades också av att det ställts medel till förfogande genom donationer från privatpersoner. Landstinget beslutade efter detta att tillskjuta medel för inköp för av så kallade kalmarker, dvs. hedmarker utan skog.

Starten av den så kallade Länsskogsallmänningen hade sin bakgrund i flera olika initiativ. Arbetslöshetskrisen under första världskriget gjorde att staten ökade sina insatser för arbetslöshetsbekämpning. I detta projekt deltog även landstinget genom att bland annat finansiera beredskapsarbeten exempelvis genom kalmarksplantering. Samtidigt hade Skogssällskapet startats för att understödja bildandet av så kallade skogsallmänningar med uppgift att bekämpa hedutbredningen. Och detta var behövligt. I början av 1900-talet var nästan ¼ av länets areal hed och obrukad mark.

1915 års landsting gav ett första anslag på 10.000 kronor för inköp av kalmarker samtidigt som enskilda personer donerade ungefär lika mycket. 1916 startade den så kallade länskogsallmänningen och en skogsallmänningsstyrelse tillsattes. De första markförvärven skedde redan under det första året då, det fortfarande ägda, Mästockakomplexet förvärvades. Under de kommande åren tillfördes ytterligare medel för markinköp från Landstinget och privatpersoner. Cirka 40% de tillförda resurserna härrör sig från privata donationer, 40% från avsatta medel till skogsallmänningen från landstinget och resterande markinköp har lånefinansierats. Genom åren har försäljningar skett och försäljningssumman har tillförts landstinget Halland. De ursprungliga landstingskommunala anslagen har kan därför anses vara återbetalade. De från privatpersoner donerade medlen har som förbehåll att de enbart får användas för skogsinköp. Några förbehåll vad gäller avkastningens användande finns inte i donationsvillkoren.

Styrelse och sammanträden

Skogsallmänningsstyrelsens arbete regleras via ett reglemente som antogs 1917 och som reviderades 1935 och 1970. Sedan 1971 är förvaltningsutskottet, det vill säga dagens regionstyrelse, styrelse för skogsallmänningen. Regionstyrelsen utser inom sig en skogsegendomsdelegation som handhar hela den praktiska förvaltningen självständigt. Skogsegendomsdelegation är sedan 2015 Regionstyrelsens tillväxtutskott.

Skogsegendomsdelegationen har under verksamhetsåret haft fem stycken sammanträden varav ett var en studiedag i norra Halland. På studiedagen besöktes Södras nya fabrik för korslimmat trä på Värökombinatet och delegationen fick information om framtidens råvaror från trä av Södra Innovation. På eftermiddagen besöktes Höråsen i Tvååker samt Munkagårdsgymnasiet.

Mål

Styrelsen styr verksamheten genom att sätta upp långsiktiga inriktnings- och produktionsmål. Styrelsen beslutade i april 2020 om nya mål för skogsförvaltningen.

Inriktningsmål

- Skogarna ska skötas så att det är ett föredöme för skogsägarna i Halland
- Skogarna ska fungera som en arena för pedagogisk verksamhet samt bidra till utveckling, forskning och kunskapsspridning inom områdena Grön tillväxt, miljö-och klimatarbete och Hållbar samhällsutveckling.
- Avkastningen ska användas för att stödja Region Hallands arbete för utveckling inom de gröna utbildningarna samt regional utveckling, grön tillväxt, miljö- och klimatarbete och hållbar samhällsutveckling.

Produktionsmål

- Hög virkesproduktion
- Hög förräntning
- Jämn åldersfördelning
- Vägnät i gott skick
- Hänsyn till natur- och kulturvård
- Fastigheterna ska vara certifierade enligt PEFC och FSC.

Risker och riskkontroll

All verksamhet är utsatt för risker men med en aktiv riskhantering kan riskerna kontrolleras och begränsas. Kredit och motpartsrisker bedöms som låga eftersom försäljning till övervägande del sker till större marknadsaktörer. Arrenden betalas i förskott. I förvaltarens uppdrag ingår att göra marknadsanalyser och göra de förändringar i verksamheten som bedöms vara nödvändiga för att uppnå budgeterade mål med verksamheten.

Större påverkan har marknadsriskerna eftersom produktionen sker där världen är en marknad. Det gör att händelser som exempelvis Brexit, krig, omfattande skadedjursangrepp eller förändrad konsumtion har påverkan på de försålda varorna. Det pågående tragiska kriget i Ukraina har en mycket stor påverkan på marknadsläget eftersom konsumtionsbehovet under 2022 varit fortsatt positivt men utbudet begränsats genom att Ryssland i princip försvunnit som internationell virkesexportör. Det finns dock en stor oro att kriget och dess påverkan på energitillförseln i Europa kommer påverka kostnadsläget negativt på längre sikt.

Lågkonjunktur, högre inflationstakt och därmed neddragen byggproduktion kommer med stor sannolikhet att påverka branschen negativt under de kommande åren vilket påverkar intäkts och kostnadssidan.

Skogsallmänningens likvida medel redovisas inom koncernen Region Halland. Det gör att placering av likvida medel följer de av Region Halland upprättade riktlinjerna för placeringar mm. Skogsallmänningen är medlem i Södra Skogsägarna ek. för. och har ett insatskapital hos föreningen. Inlupna försäljningsmedel finns på likvidkonto/medlemskonto tills utbetalning sker, likadant är med avsatta resurser för återplantering och skogsvård. Bedömningen är att förvaltarens finanser och finansiering är så pass god att risken i denna placering bedöms som liten.

All skogsmark är försäkrad.

Revision

Revision av verksamheten sker av Region Hallands utsedda revisorer inom revisionsuppdraget som omfattar regionstyrelsen.

Extern revision av skötseln sker via certifieringssystemet.

Förvaltning

Skogsegendomsdelegationen har via regionstyrelsens delegationsordning det fullständiga förvaltningsansvaret för skogsallmänningen och vissa övriga lantegendomar som ägs av Region Halland. Delegationen rapporterar till regionstyrelsen. Enligt skogsallmänningens reglemente ska bokslutet godkännas av fullmäktige.

Den praktiska förvaltningen av skogarna sköts genom avtal av Södra Skogsägarna Ek för. Skogsegendomsdelegationen stöttas administrativt av Regionkontoret. Under året har ett upphandlingsunderlag utarbetats för kontinuerlig upphandling av förvaltare. Inbjudan till anbud annonserades i december 2022.

Arrenden och markupplåtelser

Åkrar och annan inägomark är till större delen utarrenderad på långa arrendeavtal och utarrenderingen sker på marknadsmässiga villkor. Samtliga marker har jakträttsupplåtelser. Som en följd av förnyelsen av jakträtten på Plönningemarken har ett förtroendefullt samarbete mellan Munkagårdsgymnasiet och jaktlaget kunnat etableras vilket innebär att Munkagårdsgymnasiet nu kan erbjuda jakt- och viltvårdsutbildningar.

En översyn av markupplåtelser som inte reglerats i avtal har också inletts. Detta har främst förekommit på Plönningemarken men samtliga fastigheter kommer att gås igenom för att skapa tydlighet i markanvändandet. Markupplåtelserna är till skillnad från arrendena kortsiktiga och omfattar bara små markytor.

Innehav

Den förvaltade marken är fördelad på följande områden

	Areal hektar	Varav uppskattad produktiv skogsareal	Lövandel i % av produktiv skogsareal	Område i % klassade som naturvård med skötsel/naturvård orört eller kombinerade mål.	Hektar naturvård
Allgustorps skog	355	306	29	23%	83,4
Uddareds skog	363	336	17	21%	70,4
Skogaby skog	725	641	10	10,6	67,4
Mästockaskogen	438	360	3	9,5	34
Lia skog	307	290	4	6,3	18,4
Plönningemarken	355	181	35	39	70,3
Höråsen	1	1	80	100	1
Totalt	2544	2115	14	16 %	343,9

Förutom Plönningeskogen så består markerna av områden som inte var skogsbeklädda vid förvärven vilket förklarar dominansen av barrträd. En förklaring till dominansen av barrträd är också att ett antal marker som varit skyddade eller har höga naturvärden har övertagits av staten i samband med naturreservatsbildningar. Över tid har dock lövträdsandelen ökat på befintliga marker.

Det samlade virkesförrådet var vid årets slut 343 000 m3sk (år 2021 349 085 m3sk) [1] med ett medeltal på 162 m3sk per hektar (år 2021 165 m3sk/hektar). Minskningen beror på att det fortfarande finns en åldersmässig skev fördelning av beståndet vilket gör att mängden avverkningsmogen skog är hög. Fortfarande slår alltså beskogningskampanjen under 1900-talet igenom. Antalet m3sk per hektar ligger dock över genomsnittet för en produktionsskog i Halland.

Övervägande del av beståndet består av gran även om betydande bestånd av ädellövskog finns inom vissa av markerna. 16 % av den produktiva skogsarealen har någon form av naturvårdsåtgärder. Med tanke på storleken på de förvaltade arealerna och de speciella halländska förhållandena är detta en hög andel.

Skogsmarkerna är av historiska skäl belägna i södra och mellersta Halland med en koncentration i Laholms kommun.

[1] M3sk =skogskubikmeter är virkesvolymen hos ett träd eller bestånd inklusive bark men exkluderat rötter och grenar.

Lia skog
Varbe
Höråsen
Tvååker
Hyltebruk
Falkenberg
Oskarström
Plönningemarken
Halmstad
Mästockaskogen
Skogaby skog
Laholm
Uddareds skog
Allgustorps skog

Skogsvård

”Skogarna ska skötas så att det är ett föredöme för skogsägarna i Halland”

Skogsvården är anpassade till ett långsiktigt bedrivet skogsbruk och sker i enlighet med de av styrelsen uppsatta målen. Upprättade skogsbruksplaner följs och skötseln sker i enligt med certifieringarna miljöcertifieringarna PEFC och SFC.

Skogsbruksplan

Skogsförvaltningen sker i enlighet med en skogsbruksplan som antogs av skogsegendomsdelegationen 2020.

Skogsbruksplanen är ett mycket viktigt verktyg för att få en så bra vård av skogen som möjligt och omsätter styrelsens mål till handling. En skogsbruksplan är en beskrivning av skogsinnehavet och som ger förslag till skogens skötsel som gynnar både miljö, ekonomi och skogstillväxt. Planen pekar ut viktiga områden för biologisk mångfald och andra värdefulla områden med till exempel höga kulturhistoriska värden eller sociala värden.

Skogsbruksplanen är en så kallad grön skogsbruksplan och där stora hänsyn tas till en anpassad förvaltning av skogen. Den nya skogsbruksplanen inkluderar även så kallad blå målklassning. Med detta menas att även vatten och vattendrag på markerna har värderats och att hänsyn tas till vattenmiljön och naturvärden vid vatten.

Avverkning och gallring

Åtgärd	Planerat	Resultat
Slutavverkning	10.000 m3fub[2]	10 860 m3fub
Gallring	2 500 m3fub	10 765 m3fub
Flis/biobränsle	900 m3s[3]	1798 m3s

Utfallet för slutavverkning är marginellt högre än planerats. Under året har gallring prioriterats vilket innebär att utfallet blivit väsentligt högre än som planerats. På grund av gallringsinsatsen har utfallet även vad gäller flis/biobränsle blivit högre än vad som planerats. Trots att avverkningen har skett som i ett normalår så har det ekonomiska utfallet blivit väsentligt högre på grund av höga marknadspriser.

Skogsvård

Åtgärd	Planerat	Resultat	
skogsodling	30 hektar	50 hektar	100 000 plantor
Ungskogsröjning	100 hektar	100 hektar	
Naturvård och plantbehandling	50 hektar	50 hektar	

[2] M3fub = Kubikmeter fast mått under bark. Betyder verklig volym utan bark. Vid avverkning så betalas oftast sågtimmer och massaved i kronor/m3fub.

[3] M3s = Stjälpt kubikmeter (yttervolym av tex en flishög)

Återplantering sker i huvudsak med barrträd men inslaget av lövträd ökas kontinuerligt i samband med återplantering. Vid årets plantering var cirka 70% barr och 30% löv och ädellöv. I återplanteringen av Allgustorp är fördelningen 50/50 mellan barr och löv.

Barkborrebekämpning

Skogsbranschen har under året i stor omfattning påverkats av de omfattande barkborreangrepp som uppstått som en följd av den torra sommaren 2018. Halland har varit relativt förskonat från angrepp men det görs ändå en kontinuerlig bevakning av skogsmarkerna för att snabbt kunna sätta in insatser.

Underhåll av vägar och marker

Underhållet av skogsbilvägnätet följer de av styrelsen uppsatta målen om ett bra och tillgängligt vägnät. I budgeten avsattes relativt stora insatser för ett förstärkt vägnät. Under året har den en längre skogsbilväg på Lia-fastigheten kunnat färdigställas. Detta i kombination med den nya bron över Högvadsån gör att skogsskötsel och uttransport kan rationaliseras. En skogsbilväg i Mästocka har också förlängts. Den planerade skogsbilvägen på Plönningemarken har inte kunnat göras eftersom avstyckningen av fastigheten inte slutförts under året och bedömningen har varit att åtgärden bör avvaktas till avstyckningen har vunnit laga kraft.

Sedan våren 2019 pågår en kartläggning av alla skogsbilvägar i södra Sverige syftet är att förbättra informationen om skogsbilvägarnas standard. I förlängningen ger kartläggningen ett underlag både för planeringen av skogsvård och avverkning men också ett underlag för fastighetsägarens prioriteringar av vägunderhållet. Samtidigt pågår projekt inom Region Halland som har till syfte att utveckla friluftsliv och turism i Halland och där de förvaltade skogarna är viktiga inslag i denna utveckling. Exempelvis finns det flera skogsbilvägar som också kan lämpa sig för MTB-cykling. Under de kommande åren kommer därför en fördjupad inventering göra med kartläggning som bas för att se på det långsiktiga underhålls och utvecklingsbehovet av skogsbilvägarna. Ett utvecklat friluftsliv skapar också behov av att se över parkeringsmöjligheterna i skogarna.

En ny framtid för det halländska skogsbruket!

Planteringen på Allgustorp visar vägen!

Den stora föryngringen av skogen på ett av skogsskiftena på Hallandsåsen slutfördes under 2022. Efter flera års dialog med myndigheterna om föryngringen kunde avverkningen slutföras under 2021. I samband med avverkningar så blir det utsläpp av koldioxid från marken. Dessa utsläpp reduceras dock kraftigt i samband med återplantering. Inriktningen var därför om en snabb återplantering där nya metoder användes och som kan tjäna som en modell för skogsbruket i Halland.

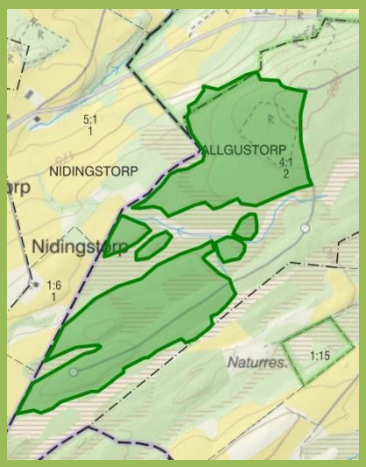

Kartan visar på skogsbeståndet innan föryngringen. På området planterades 100% gran mellan 1958-1962. Flygbilder från 1960-talet visar på att granplanteringarna till och med vara mera omfattande än i nuläget eftersom man inte tagit hänsyn till våtare områden utan planterat rakt av. På de våtare markerna dog granen bara efter något år. I det våtare mellersta partiet avstod de dock att plantera. Det är detta område som kallas Onda åra och som numera är avsatt som naturvårdsavtal.

Målsättningen med återplanteringen har varit att åstadkomma en skog där hänsyn kan tas till samtliga 3 hållbarhetsaspekter. Förhoppningen är att området i framtiden skapar en rik biologisk mångfald, i sin tillväxt binder mycket koldioxid samtidigt som en valet av metod förhindrar stormskador och insektsangrepp. Växtvalen har skett utifrån att det ska bli en likvärdig ekonomisk avkastning än om bara gran hade valts. Utformningen sker så att området i framtiden upplevs som attraktivt för rekreation och friluftsliv.

50% av området som återplanteras har planterats med gran (grönt) som har maskinplanterats eftersom det innebär väsentligt mindre markskador och därmed minskade utsläpp av koldioxid. Ett större område i söder har planterats med hybridasp (orange). Aspen är idag det lövträd som ger bäst avkastning av alla lövträd och är jämförbart med granen. Aspen har också en fördel att det är en mycket snabb tillväxt vilket under de kommande 25 åren innebär en snabb koldioxidbindning. Det sydligaste gula området är planterat med lind, ett trädslag som bedöms ha en god marknad i framtiden – inte minst med tanke på utvecklingen av textilier från träd. Den växande linden är också oehört värdefull för insekter och den biologiska mångfalden. Det norra gula området planerades från början att bli ett hägn tillsammans med länsstyrelsens del inom naturreservatet Osbecks bokskogar. Av olika anledningar så valde länsstyrelsen dock att avstå denna åtgärd. En viss återplantering på skogsallmänningens marker har skett och tanken är att det ska bli en blandskog i området i framtiden.

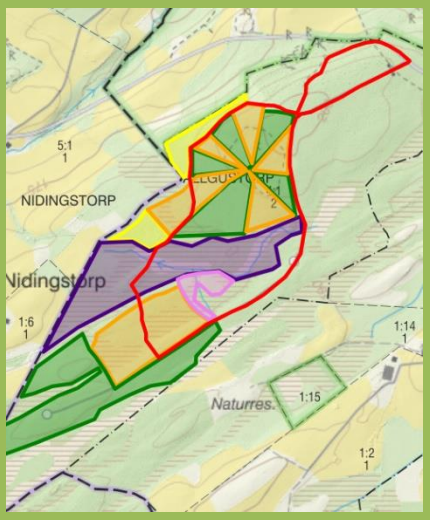

Den solformade formationen i den norra delen av området är mycket spännande och innovativ. Här har gran och bok planterats i en solform. Förhoppningen är att detta kommer att förhindra stormskador i framtiden eftersom området både är bördigt men samtidigt utsatt för blåst. Det lila området i mitten är det område som det tecknades naturvårdsavtal med länsstyrelsen under 2022. Under hösten inleddes restaureringen av Onda åra och en återställning till slåtteräng ska ske. I samband med planteringen har också en del områden avsatts för kommande plantering av träd som drivits upp av Munkagårdsgymnasiet. Detta som ett led i samarbetet mellan skogsbruks- och trädgårdsutbildningen. Den röda linjen visar projekteringen av den första vandringsleden i området. Leden kommer att anknyta till lederna i Osbecks bokskogar och därmed skapa möjligheter för ett sömlöst friluftsliv mellan skyddad natur och produktionsskog. Samtidigt finns möjligheter till att informera om modern skogsvård och natur- och kulturmiljöerna i området.

Utvecklingsarbete

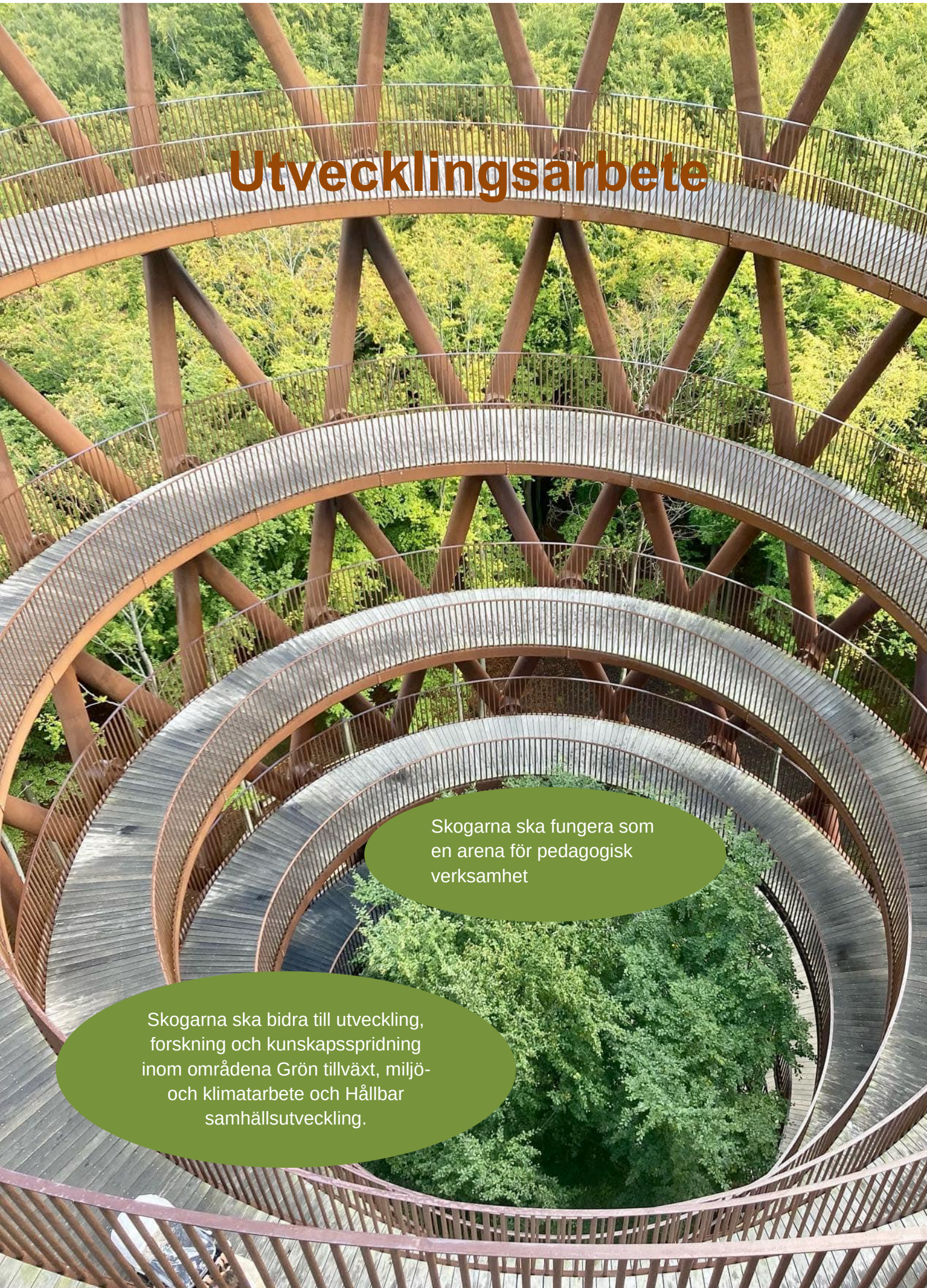

Skogarna ska fungera som en arena för pedagogisk verksamhet

Skogarna ska bidra till utveckling, forskning och kunskapsspridning inom områdena Grön tillväxt, miljö- och klimatarbete och Hållbar samhällsutveckling.

Mål för utvecklingsarbetet

Det skogliga utvecklingsarbetet sker inom samtliga strategiska områden i Hallands strategi för hållbar tillväxt med en tonvikt på området Attraktiva och hållbara livsmiljöer. Det strategiska området Utbildning, kompetens och jämlik hälsa stöttas främst genom de insatser som görs för att utveckla utbildningarna på Munkagårdsgymnasiet..

Regionstyrelsens mål för Hallands skogsallmänning innebär bland annat skogarna ska bidra till utveckling, forskning och kunskapsspridning. Detta arbete har ytterligare konkretiserats under året. Region Halland är dessutom en av de samverkande parterna i det regionala skogsprogrammet för Halland och kan genom Hallands skogsallmänning i konkreta åtgärder bidra till genomförandet av det regionala skogsprogrammets målsättningar. 2022 var dock det sista året som det utgick ett statligt stöd för arbetet inom de regionala skogsprogrammen vilket innebär att arbetet kommer att övergå i en annan fas.

Under året har två större projekt pågått och ytterligare ett projekt igångsatts som har Hallands skogsallmännings skogar som bas och som kommer bidra till utveckling av det halländska skogsbruket och skogsnäringen såväl som besöksnäring och destinationsutveckling.

Grön omställning och regional utveckling

Regionstyrelsens tillväxtutskott beslutade under 2021 att sätta igång två projekt där Hallands skogsallmännings skogar utgör basen för utvecklingsarbetet.

Allgustorpsprojektet -Mångbruk i värdetrakter

Allgustorpsprojektet har pågått som planerat under året. Projektet har många dimensioner eftersom det praktiskt leder till lokal utveckling och strategiskt bidrar till nya insikter om friluftsliv och skogsbruk, regionalt men också nationellt. Region Halland, länsstyrelsen och Laholms kommun har etablerat ett råd för dialog mellan offentliga organisationer och som rör Hallandsåsens utveckling. Rådet träffas en gång per kvartal. Målsättningen är att kunna samordna respektive insatser på Hallandsåsen eftersom det finns så många olika intressen som måste sammanvägas samtidigt som området har lokal, regional och nationell betydelse för friluftsliv och besöksnäring.

Projektet beräknas övergå i en förvaltningsfas under 2024 och av fyra delar som under 2022 varit i olika faser av genomförande. Dessa är:

Delprojekt 1 handlar om att åstadkomma ett ekonomiskt bärkraftigt skogsbruk där hänsyn också tas till omgivande naturvärden. Det innebär bland annat det görs en mer varierad återplantering och där valen av trädslag sker efter de tre hållbarhetsprinciperna. Vissa delar av området används också för att åstadkomma sömlösa övergångar mellan skyddad natur och produktionsskog. En myrmark restaureras i samarbete med länsstyrelsen och sköts genom ett så kallat naturvårdsavtal. Detta delprojekt kunde avslutas i och med att återplanteringen slutfördes under 2022 och att länsstyrelsen inledde restaureringen av Onda åra.

Delprojekt 2 innebär kunskapsspridning om det halländska skogsbruket genom att det anläggs informationsplatser och vandringsstråk i området och som informerar om olika aspekter inom skogsbruket och vilken viktig roll skogen har i den pågående gröna omställningen. Under 2022 har detaljprojektering av vandringsstråken genomförts och textmaterial har börjat tas fram. Informationsträffar med omgivning och intresseorganisationer har genomförts.

Delprojekt 3 har sin utgångspunkt att skapa ett större hänsynstagande till kulturvården i den halländska skogen. Ett mål är att utarbeta en kulturskogsbruksplan som innebär att kulturminnena blir tillgångar i ett modernt skogsbruk. Under våren slutfördes arbetet med att utarbeta ett underlag för en kulturskogsbruksplan som i framtiden ska integreras med områdets skogsbruksplan. Genom att använda samma begrepp som i en ordinarie skogsbruksplan har det skapats möjligheter att åstadkomma ytterligare ett skikt i skogsbruksplanen och man kan därmed i sin planering arbeta både med miljöåtgärder såväl som åtgärder som bevarar kulturminnen i skogen.

Delprojekt 4 kommer att ha stort fokus på att utveckla friluftslivet och besöksnäringen i området. I stora drag handlar det om att åstadkomma förbindelser mellan befintliga leder och friluftsområden så att områdets potential som ett besöksområde av nationell, regional och lokal betydelse tas tillvara.

I samband med detaljprojektering av lederna i delprojekt 2 så har också en fördjupad förstudie av en längre led gjorts. Tiden för genomförandet är dock beroende på hur snabbt utvecklingsåtgärder på omgivande naturreservat kan göras så att förbindelserna verkligen blir en tillgång till området.

MTB och cykelleder

Det andra stora projektet som startades under 2021 var MTB och Cykelledsutveckling. Intresset för cykling i olika former har fått ett extremt ökat intresse de senaste åren och cykling som en del i destinationsutveckling har blivit en realitet. Det finns därför behov av att utveckla cyklingen ur en destinationssynvinkel men också ur ett samverkansperspektiv. Det ökade intresset för friluftsliv har gjort att konflikterna inom skogen mellan olika intressenter har ökat. Projektets målsättning är att hitta lösningar på ett mångbruk i skogen där ett modernt skogsbrukande inte hamnar i konflikt med friluftslivet och då främst MTB-cykling. Projektet kommer att arbeta inom fyra skogar med olika förutsättningar. Skogaby/Uddared, Mästocka, Plönningeskogen samt Lia skog. De olika skogarna gör att det finns möjlighet att pröva olika lösningar. Ambitionen är också att ett etablerande av ledinfrastruktur ska innebära en utveckling av besöksnäringen i de omgivande områdena.

Under året genomfördes en fördjupad förstudie där både cykelmöjligheterna såväl som anpassning till skogsbruket studerades. Projektet har därefter inriktats mot utveckling på tre skogsområden och som kommer att få lite olika inriktningar. Lia skog, Plönningeskogen och Mästocka skog. Under hösten skedde en utlysning från Tillväxtverket om möjligheter till investeringsmedel för cykelledsutveckling. Under hösten har därför projektet koncentrerat sig på att skriva ansökan till Tillväxtverket. Beviljas medel finns det stora möjligheter att genomföra en större utbyggnad av

MTB-leder i Halland vilket skulle stärka besöksnäring, medverka till destinationsutveckling samtidigt som Hallands attraktivitet skulle öka.

Framtidens rastplater - Regionalt ramverk för leder och faciliteter

Under flera år har det på nationell nivå bedrivits ett arbete för att åstadkomma ett nationellt ramverk för vandringsleder. Detta arbete slutfördes under 2022 och kommer att bilda underlag för upprustningen nuvarande Hallandsleden och nyetableringen av Hallandsleden kust. De två pågående projekten samt att Region Halland har tillgång till mark för försök och tester har gjort att ett arbete har igångsatts att med det nationella ramverket som utgångspunkt etablera ett regionalt ramverk som även innefattar faciliteter på de marker som Hallands skogsallmänning förvaltar. Detta innebär att en standardisering av lokala leder men också faciliteter som rastplatser, parkeringar och lägerplatser kan ske. Kan detta genomföras så skulle detta bli unikt för Halland och innebära stark del i Region Hallands vision att vara Europas bästa kustnära vandrings- och cykeldestination 2030.

Utveckling av friluftsliv, naturturism och besöksnäring

I spåren av Coronapandemin märktes ett enormt behov av friluftsliv och hur viktigt skogen är för välbefinnandet. Samtliga skogar har märkt ett ökat antal besökare. Störst ökning har det varit på Plönningeskogen som länge varit etablerat som ett lokalt friluftsområde med diverse anläggningar. Under 2020 och 2021 gjordes därför mycket praktiska upprustningar av befintliga faciliteter i skogarna. 2022 gav därmed möjlighet att fördjupa kunskapen och utveckla metoder för utvecklat friluftsliv, naturturism, naturupplevelser och besöksnäring. Personal på Regionkontoret har haft möjligheter att genomföra fyra studiebesök för att ge utvecklad kompetens och inspiration. Följande studiebesök har genomförts

- Stiftelsen Skånska landskap och Klåveröds friluftsområde – för att studera leder och faciliteter i besöksområden
- Billingen i Skövde – för att studera utvecklingen av MTB-leder i skogsområden
- Skovtårnet i Köge – för att få information om etablering av besöksområde och attraktioner i skogsområden och allmänhetens tillgång till skogsområden
- Vindskydd och faciliteter i Skåne – för att studera nyskapande vindskydd och andra faciliteter vid leder och friluftsområden.

Arbetet med att åstadkomma ett regionalt ramverk för leder och faciliteter inleddes också. Region Hallands arbete inom arbetet med mångbruk av skog börjar nu också rendera nationell uppmärksamhet vilket bland annat inneburit representation i det nationella nätverket för friluftsliv på andras marker.

Utredning om ledhuvudmannaskap och utveckling av naturupplevelser

Det växande intresset för friluftsliv och att detta utgör en stark grund för destinationsutveckling gör att det finns behov att titta på en långsiktig modell för ledförvaltningen i Halland. Detta utredningsarbete påbörjades under året och Hallands skogsallmänning har deltagit i detta arbete eftersom det är naturligt att skogsmarkerna som disponeras och de faciliteter och leder som finns i områdena integreras i det regionala ledhuvudmannaskapet.

Plönninge arboretum, Munkagårdsparken och nu också Höråsens arboretum

Ambitionen var att kunna inleda restaureringen av Plönninge arboretum men av olika skäl har starten fått skjutas upp till våren 2023. Munkagårdsgymnasiet har dock

slutfört inventering av området samt tagit fram en idéskiss på hur området skulle kunna etableras som ett nytt besöksmål i Halland.

I juni kunde också den första delen av ett blivande mindre arboretum på Höråsen i Tvååker invigas. Röjningen och anläggningen av gångstig har genomförts som ett projekt av avgångseleverna. Genom projektet har nu en grundstruktur tagits fram för området och under de kommande åren kommer plantering ske med några av de träd som Munkagårdsgymnasiet håller på att odla fram.

Dessa två arboretum tillsammans med den oerhört välskötta Munkagårdsparken ger Halland möjlighet att med relativt enkla medel etablera nya besöksmål som samtidigt kan användas för undervisningsändamål. En inspiration i detta arbete har varit Alnarpsparken som årligen drar stora besöksskaror. Besöksmålen i Halland kommer dock att bli mer besökstillvända.

Överföringsstation för havsbaserad vindkraft

Skogabykomplexet är ett av de områden som av Svenska Kraftnät har utpekat som möjliga platser för en överföringsstation mellan de havsbaserade vindkraftsprojekten som planeras utanför Hallandskusten och det nationella stomnätet för el och havsbaserad vindkraft. Detta arbete inleddes under 2021 och under 2022 gjordes en översiktlig projektering av överföringsstationen. På grund av ett förändrat uppdrag har också projekteringen inriktats mot att kunna föra in mer el från flera havsbaserade vindkraftsprojekt. Regionstyrelsens skogsegendomsdelegation har fått kontinuerlig information om projektets fortskridande. Ett genomförande skulle innebära en kraftig tillförsel av el till elområde 4 vilket skulle innebära en positiv prispåverkan och en bättre stabilitet i elnätet. Ur en regional synvinkel finns också en fördel att överföringsstationen sker inom de förvaltade markerna eftersom det inte påverkar det privata skogsägandet i Halland.

Pedagogisk verksamhet

Skogens värde ur många aspekter har blivit allt mer uppenbart under de senaste åren samtidigt så har den allmänna kunskapen om skogens värde, allemansrätten och brukandet av skogen ur olika perspektiv försvagats. Detta är en generell bild för hela landet.

Skogsallmänningens marker har under året använts för att informera om den halländska skogen men det finns behov av att fördjupa kunskapsspridningen genom ett mer systematiserat pedagogiskt arbete för att öka intresset för skogens brukande.

På initiativ av Region Halland så genomfördes under våren en utbildning för personer som arbetar inom offentlig verksamhet och som kommer i kontakt med allemansrätten och frågor om denna. Utbildningen genomfördes i samarbete med länsstyrelsen och Naturvårdsverket. Utbildningen har inte genomförts tidigare och Plönningeskogen fick därför vara testområde för om utbildningsidéen kunde fungera. Ett lyckat genomförande gjorde att utbildningsmetoden nu används i Naturvårdsverkets utbildningar runt om i Sverige.

Utbildningskog och uteklassrum

Munkagårdsgymnasiet bedriver delar av sin praktiska skogsutbildning i Plönningeskogen men har också möjlighet att bedriva utbildningsverksamhet i övriga skogar inom skogsallmänningen. Munkagårdsgymnasiet bedrev en omfattande skogsvård och utbildningsverksamhet i Plönningeskogen under pandemiåren vilket var mycket värdefullt för att kunna genomföra undervisningen. 2022 kom undervisningen att koncentreras i Liaskogen där undervisning kunnat ske.

Insatserna planeras i nära samarbete med den praktiske förvaltaren av skogen vilket möjliggör att skolan och eleverna får del av kompetens men också möjligheter att knyta kontakter och få del av modern teknik inom skogsindustrin.

Gymnasiets tillgång till Plönningeskogen har gjort att även andra utbildningsinriktningar har kunnat arbeta med skog och träd som en del i utbildningen exempelvis har trädgårdsutbildningen i dag ett ökat fokus på träd och skog. Det nya jakträttsavtalet har inneburit att ett väl fungerande samarbete har kunnat etableras och Munkagårdsgymnasiet har därmed möjligheter att kunna genomföra utbildningar inom jakt- och viltvård.

Hallands skogsallmänning har under året stöttat Munkagårdsgymnasiet med bland annat följande:

- Gymnasiets planering för att etablera naturturisminriktningen inom utbildningen. I planeringen för införandet av utbildningen har marker anpassade för utbildningen avsatts i Plönningeskogen.
- Arbete med jämställdhetsfrågor och normkritik i de gröna utbildningarna. På grund av Coronapandemin har arbetet bara kunnat planeras för ett genomförande de kommande åren. Munkagårdsgymnasiets naturbruksutbildning kommer därmed att bli den första gröna utbildningen som aktivt arbetar med jämställdhetsfrågorna. Ett nätverk för jämställdhetsfrågor har etablerats mellan några av landets naturbruksgymnasier
- Deltagit i Munkagårdsgymnasiets söktrycksprojekt till skogs- och trädgårdsutbildningarna

Tillgången till skogsallmänningens skogar gör att skolan har mycket goda möjligheter att arbeta med utbildning inom naturturism, skogsbruk och trädgård i framtiden.

Vilken succé – skogskollot för tjejer gav nationell uppmärksamhet.

Skogsegendomsdelegationen avsatte medel för att kunna genomföra ett skogskollo i juni och som bara hade tjejer i högstadieåldern som målgrupp. Utgångspunkten är att jämställdhetsfrågor och attityder grundläggs tidigt och att det ska finnas möjligheter på att visa på att arbete inom det skogliga området inte behöver vara könsrelaterat. Planeringen av skogskollot skedde i samverkan med branschen, intresseorganisationer och Munkagårdsgymnasiet. När marknadsföringen började så fylldes platserna snabbt och andra veckan i juni träffades 25 tjejer för ett två dagars kollo där de skulle få en bild av dagens arbete i skogen. De fick köra maskin, skjuta, klättra i träd, plantera etc i olika stationer och fick dessutom möta kvinnliga förebilder inom skogsnäringen. Första dagen genomfördes i Plönningeskogen där det fanns olika stationer och andra dagen på Munkagårdsgymnasiet där deltagarna bland annat fick arbeta med virke efter det lämnat skogen. Skogskollot för tjejer fick ett mycket stort medialt genomslag både lokalt och nationellt. Bland annat blev det ett inslag i Rapport om skogskollot och nationella fackmedier skrev om kollot.

Miljö- och klimatarbete

”Skogarna ska bidra till utveckling, forskning och kunskapsspridning inom miljö- och klimatarbete och Hållbar samhällsutveckling.”

Certifiering

De förvaltade skogarna är enligt av styrelsen uppsatta mål dubbelcertifierade enligt PEFC[4] och FSC[5]. Certifieringskraven anger en miniminivå och visar inte den enskilde markägarens verkliga ambitionsnivå. I juni 2022 genomförde Det Norske Veritas en extern revision av skogsbeståndet.

Medverkan i energiproduktion

Skogsallmänningen levererade 1798 m3fub (år 2021 1251 ton) biobränslen/flis under 2021. Energinnehållet motsvarar 3776 Mwh (år 2020 2877 Mwh) vilket ungefär motsvarar att värma upp 315 enfamiljsvillor under ett år. De på markerna belägna vindkraftverken och där vindkraftsbolagen betalar ett arrende producerar under 1 år cirka 55 Twh.

Klimatpåverkan

Skogens unika förmåga att binda koldioxid och vilken betydelse skogen har för att åstadkomma ett mer klimatneutralt samhälle är välkänt är de flesta ense om. Däremot är metoderna för att använda skogen som klimatfälla desto mer diskuterad. Inom Region Halland är den förvaltade skogen ett viktigt instrument i det interna klimat- och miljöarbetet. Detta genom att redovisa hur tillväxten i skogen tas tillvara och hur mycket koldioxid som binds upp i denna tillväxt. Hallands skogsallmänning har de senaste 3 åren försökt att göra en sammanställning över skogsbrukets påverkan och skogens kolinbindning. Metoderna för redovisningen har för varje år kunnat förfinas men förändring och förfining i redovisningsmetod gör att det är svårt att kunna göra jämförelser över år eftersom denna redovisning är i sin linda.

Underlag för beräkning av koldioxidbalans

	2022
Skogstillgång vid årets början	349 045 m3sk
Tillväxt	15 540 m3sk
avverkning	21 625 m3sk
Skogstillgång vid årets slut	343 000 m3sk
Avverkat virke med substitutionseffekt	10 765 m3sk

[4] **PEFC** (*Programme for the Endorsement of Forest Certification*) är ett system för certifiering av miljövänligt och resurshushållande skogsbruk. PEFC garanterar inför kunder och allmänhet att PEFC-certifierade skogar sköts enligt de krav som ställs för bärkraftigt, natuvårdsanpassat skogsbruk enligt officiella kriterier som har antagits inom det europeiska skogspolitiska samarbetet Forest Europe. I Sverige garanteras en effektiv kontroll av PEFC-certifierad skog, entreprenörer och företag genom revision av tredjepartscertifierare som är godkända av det oberoende ackrediteringsorganet Swedac.

[5] **FSC** *(Forest Stewardship Council)* är en oberoende, internationell medlemsorganisation. FSC uppmuntrar till miljöanpassat, samhällsnyttigt och ekonomiskt livskraftigt bruk av världens skogar, genom sitt certifieringssystem FSC. FSC-certifierade skogsägare ska följa nationella och lokala lagar som rör miljöhänsyn, skogsbruk och ekonomi och bindande internationella överenskommelser. FSC-skogsbrukare ska därutöver följa FSC:s särskilda regler. FSC:s hänsynsregler slår bland annat vakt om hotade djur och växter markens framtida förmåga att bära skog säkra och sunda arbetsvillkor för dem som arbetar i skogen urfolks rättigheter

Den extremt goda tillväxten i den halländska skogen gör tillväxten under lång tid varit större än vad som tas ut i årlig avverkning. I snitt beräknas den årliga tillväxten utöver avverkning vara 0,79% av det totala virkesförrådet. De senaste årens extrema vädervariationer har påverkat tillväxttakten på kort sikt. 2019 skedde knappast någon tillväxt på grund av torkåret 2018. De tre senaste säsongerna var tvärtom. Tillväxten var långt över ett normalt år. Något också påverkar koldioxidbalansen också är att många bestånd idag är mogna för föryngring, vilket som sagts tidigare beror på att åldersfördelningen är något skev och det finns behov av större avverkningsvolymer. Träd binder koldioxid under nästan hela sin livstid men i slutet av sin livscykel avtar kolinbindningen. Detta kunde bland annat observeras vid avverkningen på Allgustorp 2021 där i princip all tillväxt och koldioxidbindning hade upphört från 2016 och framåt.

Beräknad kolinlagring i levande och döda träd 2022

Sammanlagd kolinlagring levande och döda	**220 408 ton**
Årlig koldioxidbindning på växande skog	17 904 ton
Justering planterat 2021 och 2022	200 ton
Sammanlagd koldioxidbindning	18 104 ton
Avverkning	-23 787 ton
Substitutionseffekt	4 306 ton
Sammanlagd koldioxidbindning levande material vid årets slut	219 031 ton
Minskning/ökning	-1 377 ton

Den beräknade kolinlagringen i levande och döda träd inklusive substitutionseffekt [6] minskade med 1377 ton under året. Detta beror helt och hållet på att skogsvården är inne i en fas med behov av stora föryngringar. För att påverka kolbalansen så är målsättningen vid avverkningen till exempel att det sker en snabb återplantering med plantor som är lämpade för platsen. Fördelen med snabb återplantering är också att kolutsläppet från bar mark reduceras.

Samlad kolinlagring

Sammanlagd kolinlagring	**2021-12-31**	**Ton/hektar**	**2022-12-31**	**Ton/hektar**
Levande och död ved årets början	222 336 ton		220 408 ton	
Minskning/ökning	3850 ton		-1377 ton	
Sammanlagt årets slut	220 408 ton	106,8	219 031 ton	103,6
Markbundet kol årets början			212 190 ton	
Årlig kolbindning			2115 ton	
Avgår bar mark			-575 ton	
Markbundet kol vid årets slut	212 190 ton	100,3	213730 ton	101
Sammanlagt.	437 198 ton	207,1	432 761 ton	204,6
skillnad			-4437 ton	

Den samlade kolinlagringen (död och levande ved, markbundet kol) minskade med cirka 4400 ton under året. Procentuellt har kolinlagringen därmed minskat med cirka

[6] Substitutionseffekt är när träråvara används istället för fossilt kol eller olja vid exempelvis produktion av drivmedel, plast eller användning av trä vid husbyggnation istället för stål och betong.

0,1% under året. Bedömningen är att kolbalansen kommer att vara negativ under de två kommande åren på grund av omfattningen av avverkningen. På sikt kommer dock kolbalansen att återställas och öka.

Naturvård och ökad biologisk mångfald

Ett fåtal mindre områden i beståndet har någon form av formellt skydd. Störst var tidigare ett område om sex hektar som ingår i kulturreservatet Bollaltebygget. Regionstyrelsen tecknade under hösten ett naturvårdsavtal med staten på ett område på cirka 13 hektar i Allgustorps skog. Området hade redan tidigare avsatts frivilligt som naturvård men får nu ett långvarigt formellt skydd. Några nyckelbiotopområden finns på markerna. Sett till storleken på arealen finns få områden som har ett formellt skydd. Anledning till detta är att stora arealer med skyddad natur har förts över i statlig ägo i samband med naturreservatsbildningar. Detta gör att större delen av markerna idag är att betrakta som produktionsskog.

Från bildandet fram till 1970-talet fanns inte heller några större krav på naturvård. Detta gjorde att de i samband med nyplantering och föryngring fortsatte på den inslagna vägen och valde trädslag som gav bäst avkastning och liten hänsyn togs till de naturliga markförhållandena. Inriktningen från 1980-talet och framåt har dock varit att få ett mer varierat åldersmässigt bestånd, större miljöhänsyn, ett ökat inslag av lövträd och en ståndortsanpassning av valet av trädslag. Under 2022 planterades cirka 70 % barrträd och 30% löv vilket väl speglar den halländska skogens sammansättning idag.

I samband med framtagandet av ny skogsbruksplan så har också en värdering av vatten gjorts. Detta gör att områden som har någon form av naturvård har ökat markant. Cirka 16 procent av den produktiva skogsarealen har någon form av naturvårdsmål. I skogsbruksplanen talar om man tre olika naturvårdsmål.

- Naturvård orört – vilket innebär att man inte gör någon vård i området utan naturen får utveckla sig helt fritt
- Naturvård skötsel – vilket innebär att vissa skötselåtgärder görs för att exempelvis åstadkomma föryngring eller en förbättrad tillgänglighet.
- Kombinerade mål – vilket innebär att naturvården sker kombinerat med skötsel och med ytor med fri utveckling. Detta sker för att åstadkomma föryngring och förbättra tillgängligheten.

I samband med arbeten i skogen tillämpar förvaltaren den senaste tekniken för att åstadkomma så lite markskador som möjligt. Exempelvis så sker plantering, där det är möjligt, med hjälp av maskin. Denna metod är mer skonsam än traditionell markberedning samtidigt som man får samma tillväxteffekt.

Förutom ordinarie insatser i områden med naturvärden har det under året gjorts följande:

- Ett naturvårdsavtal har slutits mellan Region Halland och Naturvårdsverket som innebär restaurering och skötsel av ett myrområde på Hallandsåsen. Det så kallade Onda Åra var tidigare en sidländ betesmark med höga naturvärden. Förhoppningen är att restaureringen ska bidra till att naturvärdena återställs.
- En förstudie om återställning av Mannarps våtmarker till de ursprungliga intentionerna har påbörjats.

Kulturskogsbruksplan

Inom Allgustorpsprojektet ingår också att utarbeta en så kallad kulturskogsbruksplan. Detta arbete har pågått under 2022. Samtliga nu kända kulturspår och fornlämningar har markerats i skogsbruksplanen och inriktning för skötsel och vård för dessa har pekats ut. Detta innebär bland annat att kulturspår i landskapet används som en fördel inom skogsbruket. Stengärdsgårdar, rösen och andra odlingsspår bidrar också till en miljö med en rik biologisk mångfald och det innebär att dessa starkt bidrar både till natur- och kulturvård. Inriktningen är också att äldre inägomark ska ha en mer anpassad skötsel än vad som varit brukligt. För att underlätta anpassning till skogsbruksplanen används samma uttryck i kulturskogsbruksplan dvs. Kulturvård – orört, Kulturvård – skötsel och Kulturvård kombinerade mål.

Förstudier

På Plönningemarken finns en större anlagd våtmark – Mannarps våtmarker. Sedan anläggandet 2005 har få åtgärder gjorts för att vidmakthålla våtmarken och under året genomfördes därför en förstudie för hur våtmarken skulle kunna återställas.

Halland har ett speciellt ansvar för bevarandet av de återstående resterna av de forna ljunghedslandskapet. I dag återstår ytterst få fragment av det landskap som för bara 100 år sedan dominerade landskapet. Större delen av ljunghedsarealerna är i dag skyddade men det finns dock en plats där ljungheden överlevt och det är i de större kraftledningsgatorna. Ambitionen var att göra en förstudie under 2022 som tittade på hur större kraftledningsgators skötsel skulle kunna göras för att återställa stråk av ljungheden. Tyvärr fanns inte de personella resurserna att kunna genomföra en förstudie under 2022.

De återkommande externa revisionerna inom certifieringssystemen FSC och PEFC är mycket viktiga instrument i ett kvalitetssäkrat skogsbruk. I juni genomfördes en revision på plats av Det Norske Veritas. Under dagen besöktes bland annat genomförda avverkningar. Då studeras bland annat markskador, påverkan på natur- och kulturvärden, andelen kvarlämnad skog. gränser till vattendrag etc. Revisionen hade få anmärkningar på de genomförda åtgärderna.

Mannarps våtmarker på Plönningemarken anlades i början av 2000-talet som våtmarker i fullåkersbygd. Det huvudsakliga syftet var att åstadkomma kvävereduceringsfällor i odlingslandskapet men som en positiv bieffekt utvecklades ett rikt fågelliv. I samband med projektet byggdes också ett utsiktstorn för fåglar. Tyvärr har underhållet varit eftersatt och nu är det dags för en restaurering.

Kulturmiljöer och spår efter mänsklig verksamhet blir lätt skadade i samband med dagens skogsskötselmetoder. Förvaltningen inom Hallands skogsallmänning har stort fokus på att bevarade kulturmiljöer inte ska skadas i samband med brukandet av skogen. Inriktningen är att de spår som finns efter mänsklig verksamhet istället ska ses som tillgångar i ett modernt skogsbruk. Bland annat pågår ett arbete att ta fram en kulturskogsbruksplan som innebär att det sker en klassning av varje område även ur kulturmiljösynvinkel. I framtiden kommer också tex äldre stengärdsgårdar etc att användas som traktgränser. På så sätt blir risken mindre för skador i framtiden.

Kommunikation och kunskapsspridning

7

PÅ STUBBEN ...

FOTO: MARIA HÖGLUND

... med Elna Mild, 14 år, från Ålekulla i Halland, som var med på Skogskollot på Munkagårdsgymnasiet i Halland

Vad gjorde du på skogskollot?

– Jag fick pröva på att köra skotare. Jag har också fått köra GPS-traktor, det var första gån

Vad tyckte

– Det var

arborist. Det

på skytte ho

det. De berät

få fler kvinnl

intressant att

i skogen, int

blommor och

Varför ann

skogskollo

– Min mar

Munkagårds

för att se om

Då såg hon d

fick med mig

Jag ville ta ch

kagårdsgymn

naturbrukspr

riktning lantb

Skulle du v

framtiden?

– Jag tyckte

lite mer om sl

har lite skog o

ute i skogen. E

skogskollot bl

serad. Jag tyck

mycket, även o

Skulle du re

att gå på sko

– Ja! Jag tyck

sant och läroril

Marie Henning

Fotnot: Skogskollot

gymnasiet men äve

och flera andra aktö

FOTO: BIRGITTA

Hallands Nyheter

Nyheter Sport Hallands Affärer Nöje Åsikter Livets gång

Munkagårdsgymnasiets skogskollo populärt bland tonårstjejer

Halland • Skogsbranschen skriker efter folk. Det vill läraren och skogsmästaren Jonas Andersson råda bot på. Därför startade han ett skogskollo för att väcka

8 TISDAG 21 JUNI 2022

Nyheter | Halmstad

Kollo

Lolle Gustafsson från Jägareförbundet Halland visar hur jaktgeväret fungerar.

BILD

Kollo i skogarna runt Plönning – populärt bland tonårstjejer

Plönninge: Skogsbranschen skriker efter folk. Det vill läraren och skogsmästaren Jonas Andersson råda bot på. Därför startade han ett skogskollo för att väcka tonårstjejernas intresse för branschen.

Skogen runt Plönninge var ovanligt full av tonårstjejer under torsdagen. Anledningen? Munkagårdsgymnasiet ordnade skogskollo för högstadietjejer. I skogen fick de prova på olika skogsyrken.

– Vill du att jag ska filma när du skjuter? Frågar Joline Hedin sin nya kompis Julia Wester.

De står vid Jägareförbundet Hallands station där de får prova att skjuta med jaktgevär mot ett vildsvin i papp.

Joline tycker att det är roligt och kan eventuellt tänka sig att bli jägare i framtiden. Skogskollot fick hon höra talas om genom sin mamma som läst om det på Facebook.

Jaktinstruktören Lolle Gustafsson är imponerad av tjejerna.

– De skjuter som gudar, säger han.

Skogskollot är ett samarbete mellan Munkagårdsgymnasiet och skogsbranschen.

Idén var läraren Jonas Anderssons från början. Han ser lägret som ett sätt att väcka intresse för skogsyrkena.

– Branschen skriker efter arbetskraft och framför allt kvinnlig arbetskraft är något som saknas i skogsbranschen, säger han.

Lägret riktar sig till högstadietjejer och intresset visade sig vara stort. 24 tjejer anmälde sig och när lägret gick av stapeln fanns det bara en ledig plats kvar.

Utöver att skjuta med jaktgevär får tjejerna prova att sätta skogsplantor, klättra i träd, skruva isär en motorsåg och köra skotare – den maskin som transporterar ut träden ur skogen. De får också med sig teoretisk kunskap om skogen.

Det Emma Crossley från Oskarström har mest sett fram emot att prova på under kollot är arboristyrket och att klättra i träd.

– Det är något jag tänkt vore coolt att testa och här får man göra det. Det är en bra möjlighet, men också en rolig upplevelse säger hon.

Arborister är eftertraktade på arbetsmarknaden.

– Alla som vill ha jobb och som är utbildade arborister får jobb och det är bra lön, säger Mathilda Clausén, som sitter i regionstyrelsen för LRF Halland och är med och arrangerar lägret.

Elna Mild var en av deltagarna

som provade

arboristerna.

Hur var det

högt?

– Det var

trodde. Det

snurrig i hu

hon.

Men det

inte bli nä

framtiden.

– Jag har

bruk sen ja

bonde så de

säger hon.

Cecilia Cr

cecilia.cromm

smästare och lärare på Munkagårds-

r till skogskollot.

Elna Mild provar att byta svärd o

Att klättra i träd som en arborist är bara en av alla saker som testas under kollot. Här tjejerna i klippet om vad som är roligast. Foto: Ebba Bergström/SVT

Munkagårdsgymnasiet hoppas att skogskollo lockar tjejer till branschen

UPPDATERAD 17 JUNI 2022 PUBLICERAD 17 JUNI 2022

I två dagar har Munkagårdsgymnasiets skogslinje hållit kollo för tjejer som är nyfikna på skogen. Målet är att locka fler tjejer till en mansdominerad bransch.

– Jag är mest sugen på att bli skogsmaskinförare, säger Ebba Werdelin, 13.

Hör deltagarna berätta i klippet.

Skjuta gevär, klättra med arborister och mäta träd med hjälp av drönare var bara några av sakerna som testades under dagen.

Enligt Jonas Andersson, läraren som arrangerat lägret, är det en succé – både gällande hur många som anmälde sig och entusiasmen på plats.

KLIMATFÖRÄNDRINGAR

För varmt för granen – halländsk forskning ska hitta tåligare träd

1:49 min Min sida Dela

Publicerat fredag 26 augusti 2022 kl 05.30

- Region Halland forskar i ett område på Hallandsås för att hitta träd som bättre tål klimatförändringen.
- "Asp och lind kan ge lika god avkastning som gran", säger Staffan Johansson, strateg vid Region Halland.
- "Granen kommer fortsatt att vara stor i Halland, men vi ser att det håller på att bli för varmt för den."

Kommunikationsinsatser och genomslag i massmedier

Den aktivitet som hade störst medialt genomslag var Skogskollo för tjejer i juni. Initiativet uppmärksammades både lokalt, regionalt och nationellt och hade genomslag både i breddmedier såväl som i fackmedia. Under sommaren hade också Sveriges Radio Halland ett längre reportage om Region Hallands arbete med den halländska skogen.

Hemsida och sociala medier

Region Halland informerar om den halländska skogen och det arbete som görs på regionens hemsida. Ambitionen har varit att tydligare koppla arbetet till de uppdrag som finns i Strategin för hållbar tillväxt. Diskussioner har förts om hur de digitala informationskanalerna ska kunna användas när Allgustorps- och MTB-projekten börjar realiseras. I dagsläget finns också enklare digitala informationsmaterial framtagna för samtliga skogsområden.

Grafisk manual för information på skogsmarkerna

Inom kommunikationsområdet finns en grafisk manual utarbetad vilket innebär att leder, väghänvisningar och dylikt kommer att uttrycka en gemensam identitet och samhörigheten med Region Halland. Den grafiska manualen följer inriktningen i det pågående nationella standardiseringsarbetet för ledmarkeringar.

Studiebesök, föreläsningar mm och dylikt

Region Hallands arbete har uppmärksammats både internt och externt varför ett stort antal studiebesök och informationsbesök har skett i skogarna under året.

Allgustorp

- Exkursion för Länsstyrelsens kulturmiljöenhet
- Exkursion för länsstyrelsens naturvårdsenhet
- Exkursion med Laholms kommuns näringslivsavdelning
- Studiebesök av länsstyrelsen med anledning av planering av Onda åra
- Exkursion för Laholms naturskyddsförening

Plönningeskogen

- Visning av rastplatser och rastplatsmarkeringar för Visit Halland
- Studiebesök av elever och lärare på Munkagårdsgymnasiet vid Plönninge arboretum
- Exkursion och fältdag för friluftsenheten på Naturvårdsverkets friluftsenhet
- Studiebesök av Hushållningssällskapet på Mannarps våtmarker

Höråsen

- Redovisning av projekt Höråsen i tvååker

Skogaby

- Redovisning av underlag för miljöprövning av Svenska Kraftnät

Föreläsningar

- Redovisning av Region Hallands och Hallands skogsallmännings arbete vid Länsstyrelsens regionala miljömålskonferens 2022
- Föreläsning/studiebesök för Erasmusprojektet på Munkagårdsgymnasiet

Informationsmöten och utbildningar

- Informationsmöte för allmänheten ang Allgustorpsprojektet
- Utbildningsdag för offentligt anställda som arbetar med allemansrätten i Plönningeskogen
- Exkursionsdag med Skogsegensdomsdelegationen på Södras Värökombinat, Munkagårdsgymnasiet, Höråsen
- Öppen föreläsning av Täpp Lars Arnesson om fäbodbruk i skogsmarker på Munkagårdsgymnasiet

Nationella deltaganden

- Exkursion och föreläsning rörande AI i skogen - Linnéuniversitetet
- Exkursion och föreläsning skogsvård i Kulturmiljö – Stensjö by
- Tankesmedjan för friluftsliv – Stockholm

Publicerat

- 1000 år på åsen – paper angående den landskapsutvecklingen på Hallandsåsen Staffan Johansson
- Outdoor recreation and the private forest owner: Place attachment, social values and public acess. artikel med Allgustorp som bas publicerad i den vetenskapliga tidskriften Frontiers. Frida Johnsson och Thomas Beery. Högskolan i Kristianstad

Två olika exempel på informationsaktiviteter i den halländska skogen. Skogskollot för tjejer och exkursion i det då orestaurerade naturvårdsområdet Onda Åra på Allgustorp

Ekonomisk redovisning

Under 2022 förändrades den ekonomiska redovisningen i syfte att åstadkomma en tydligare särredovisning av skogsförvaltning inom koncernen Region Halland. Avkastningsreglerna har också ändrats för att så att inriktningen på avkastningen bättre motsvarar de uppsatta målen för Hallands skogsallmänning. Detta innebär att årligen görs en garanterad utdelning på 2 500 tkr. från skogsförvaltningen till anslaget för regional utveckling. Budgeteringen för regional utveckling underlättas genom denna tydlighet. Regionstyrelsen behöver dock besluta om överföring av vinst till eget kapital samt summan som ska föras i ny räkning.

Det ekonomiska resultatet speglar väl den konjunktur som rått under 2022. Världsmarknadsläget har inneburit mycket goda priser vilket resulterat i väsentligt högre intäkter trots att skogsvården skett enligt tidigare planering.

Resultaträkning

Rörelsens intäkter, belopp i tkr.	*Resultat 2022*	*Budget 2022*
Avverkning	15 125	8800
Försäljning biobränsle	616	0[7]
Periodiserat avverkningsnetto	3401	2500
Arrenden och jaktarrenden	746	711
Vindkraft	1108	740
Ersättningar och bidrag	70	70
Extraordinarie bidrag naturvård	134	0
Finansiella intäkter och räntor, utdelningar	1051	1000
Summa intäkter	**22 251**	**12 821**
Rörelsens kostnader, belopp i tkr.		
skogsförvaltning		
Avverkningskostnader	-3 228	-2 300
Gallring		-1200[8]
Periodiserat återplanteringsnetto	-3 475	
Skogsodling	-1 041	-2500
Skogsvård ungskog röjning[9]	-398	-850
Tillverkning biobränsle	-247	
delsumma	***-8 416***	***-6 050***

[7] Försäljning av biobränsle har inte tidigare särredovisats utan räknats in i avverkningar. From. 2021 har en förändrad redovisning införts.
[8] Gallringskostnaderna redovisas under Avverkning
[9] Kostnaderna för hyggesrens, underröjning och plantbehandling redovisas under Skogsvård

Underhålls- och nybyggnationsåtgärder			
Dikesrens och hägn		-200	-10
Vägar och samfälligheter[10]		-2 490	-2050
Underhållsåtgärder jordbruk			-125
Underhållsåtgärder aktivitetsområde		-8	-100
Underhållsåtgärder vatten		-70	-70
	delsumma	***-2 768***	***-2 355***
Insatser inom utvecklingsområden			
Nybygge skogsbilväg, Plönningemarken		0	-350
Kulturskogsbruksplan		-5	-50
Samarbete med Munkagårdsgymnasiet		-58	-500
Kommunikation och kunskap[11]		-33	-520
Samverkan med akademi och forskarvärld		-3	-100
Utveckling av aktivitetsområden, Framtidens rastplatser[12]		-348	
Allgustorpsprojektet		-313	-376
MTB och cykelleder		-605	-655
	Delsumma	***-1 360***	***-2 551***
Köpta tjänster			
Köpta externa tjänster			
Köpta tjänster skogsförvaltning		-135	-135
Förrättningar och Lantmäteri[13]			-50
Reducering av jaktvårdsavtal Plönninge		-15	-15
administrationskostnader		-8	
Köpta koncerninterna tjänster			
Köpta tjänster aktivitetsområde		-30	-50
administrationsersättning		-200	-350
	delsumma	***-470***	***-600***
Finansiella kostnader			
Garanterad utdelning regional utveckling		-2 500	
	delsumma	**-2 500**	
Summa kostnader		**-15 514**	**-10 870**
Årets resultat		**6 737**	**5 508**

[10] I kostnader för vägar och samfälligheter ingår även hela underhållsansvaret för Plönninge-Hambergs vägsamfällighet. En överenskommelse finns mellan fastighetsavdelningen och Skogsegendomsdelegationen finns om fördelningen av underhållskostnaden. Eftersom ingen lantmäteriförrättning skett så har för enkelhets skull hela underhållskostnaden för vägen belastat Skogsegendomsdelegationen.

[11] Inkluderar ersättning för projektet Hållbar regional tillväxt

[12] Arbetet inom utveckling av rastplatser och faciliteter har brutits ut som delprojekt inom Allgustorpsprojektet och MTB- och cykelledsprojektet.

[13] I budgeten fanns budgeterat för Hallands skogsallmännings andel av lantmäteriförrättningen mellan Plönninge by och Plönningemarken. Denna lantmäteriförrättning är ännu ej genomförd..

Balansräkning

Tillgångar	2021-12-31	2022-12-31
Anläggnings- och finansiella anläggningstillgångar, belopp i tkr.		
Byggnader och mark	2 000	2 000
Långsiktiga placeringar	258	350
Periodiserad skogsvård[14]	1758	5 000
delsumma	**4 016**	**7 350**
Kassa och bank		
Tillgodohavande koncernkonto	26 249	33 951
Tillgodohavande medlemskonto Södra	2123	3 905
delsumma	**31 773**	**37 856**
Summa tillgångar	**35 789**	**45 206**

Eget kapital och skulder		
Bundet eget kapital		
Bundet eget kapital	26 268	27 000
Insatskapital Södra	71	71
Kortfristig skuld koncernersättning	160	190
delsumma	**26 499**	**27 261**
Fritt eget kapital		
Emissionskapital Södra	258	279
Periodiserade åtgärder 2022[15]		5 000
Kvarstående periodiserade åtgärder[16]	1 004	5 236
Balanserade vinstmedel	651	693
Årets resultat	7 377	6 737
delsumma	**9 290**	**17 945**
Summa eget kapital och skulder	**35 789**	**45 206**

[14] Medel avsatta för skogsvård och övriga förvaltningsåtgärder inom förvaltningsavtalet
[15] Periodiserad åtgärder 2022 är fördelat enligt följande återplanteringskostnader 3475 tkr., Vägunderhåll 1000 tkr. dikesrens och hägn 200 tkr. vägar aktivitetsområden 325 tkr.
[16] Förändrad redovisning gör att kvarstående periodiserade åtgärder inkluderar även tidigare års efterlikvider som tidigare ej redovisats bokföringsmässig. Detta innebär att kvarstående periodiserade åtgärder ökar med 4232 tkr. under 2022.

Flerårsöversikt

	2022	2021	2020	2019	2018
Rörelsens intäkter	22 251	17 607	8541	6 204	31 288[17]
Rörelsens kostnader	-15 514	-9 937	-4686	-1 890	-2 845
Årets resultat	6 737	7 377	3 855	4 314	28 143

Den genomsnittliga årliga avkastningen den senaste femårsperioden, exklusive extraordinarie inkomster som försäljningar, har varit cirka 5,4 mkr. Avkastningen 2022 sett till det egna kapitalet är 24,9%.

Förslag till vinstdisposition

Vid utgången av 2022 står följande medel till styrelsens förfogande

Balanserade vinstmedel	693
Årets resultat	6 737
Summa	7 430

Skogsegendomsdelegation föreslår att till styrelsen förfogade stående vinstmedel disponeras på följande sätt:

Överföring till bundet kapital (10% av årets resultat)	678
Genomförd utdelning till Region Halland regional utveckling	2 500
Belastning på årets resultat för genomförd utdelning	-2 500
Att i ny räkning överföra	6 752

Halmstad den 28 februari 2023

Regionstyrelsens skogsegendomsdelegation

Helene Andersson

Per Stané Persson

Elisabet Babic

Therese Stoltz

Christian Johansson

[17] Resultatet innefattar även försäljningssumman av Esmaredsfastigheten på 23.300 tkr.

Produktion: Regionkontoret
Foto: Staffan Johansson, Jonas Andersson
Samtliga foton är tagna på skogsallmänningens marker utom sidan 13 som är tagen i Skovtårnet, Köge
Bild på första sidan är tagen i Lia skog i samband projektering för cykelleder. Bild på sista sidan från Blankans dalgång i Mästockaskogen

Hallands Skogsallmänning
En del av Region Halland